

Utbildningsdepartementet

Betänkandet Lärling - en bro mellan skola och arbetsliv (SOU 2010:19)

Genom remiss den 5 oktober 2010 (U2010/5775/G) har ILO-kommittén anmodats att yttra sig över betänkandet Lärling – en bro mellan skola och arbetsliv (SOU 2010:19) samt den kompletterande promemorian Skolan och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning. Betänkandet innehåller bl.a. förslag till en ny lag om en ny tidsbegränsad anställningsform, gymnasial lärlingsanställning.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Varken betänkandet eller promemorian innehåller någon granskning av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Utredningen har lämnat förslag som medför en möjlighet för de elever som går en gymnasial lärlingsutbildning att förena utbildningen med anställning och föreslår för detta ändamål en särskild anställningsform, gymnasial lärlingsanställning. Tanken är att underlätta för de elever som går en lärlingsutbildning att etablera sig på arbetsmarknaden genom att kunna anställas redan under utbildningen samtidigt som eleven kan fullgöra sin skolgång och få slutbetyg från gymnasiet. Den nya anställningsformen för elever som genomgår gymnasial lärlingsutbildning föreslås vara en tidsbegränsad anställning som är tillåten så länge den gymnasiala lärlingsutbildningen enligt ett särskilt utbildningskontrakt pågår. Den föreslagna anställningsformen berör således minderåriga, dvs. personer som inte har fyllt 18 år.

ILO-konvention (nr 138)

ILO-konvention (nr 138) om minimiålder för tillträde till arbete ratificerades av Sverige år 1990 (prop. 1989/90:60). Konventionen syftar enligt art. 1 till att avskaffa barnarbete och att successivt höja minimiåldern för tillträde till arbete till en nivå som gör det möjligt för ungdomar att uppnå full fysisk och psykisk utveckling. Enligt art. 2 får minimiåldern inte vara lägre än åldern för avslutande av obligatorisk skolutbildning och inte heller lägre än 15 år. Minimialderna för farligt arbete har fastställts i art. 3 till 18 år. Enligt art. 7 får barn i åldern 13-15

år sysselsättas i lätt arbete om arbetet inte är skadligt för deras hälsa eller utveckling eller inverkar menligt på deras skolgång eller yrkesutbildning. Under samma förutsättningar får ungdomar som fyllt 15 år sysselsättas också i annat arbete även om de ännu inte fullgjort sin obligatoriska skolgång.

Regler om skydd för minderåriga finns framför allt i 5 kap. Arbetsmiljölagen (1977:1160). Även vissa andra lagar innehåller regler av skyddskaraktär som berör minderåriga. Utredningen lämnar inte några förslag som avser att ändra reglerna om minderåriga.

När det gäller arbetstider föreslår utredningen att samma arbetstider ska tillämpas när skolarbetet förläggs till en arbetsplats utanför skolan oavsett om eleven är på arbetsplatsen som enbart elev eller även som anställd.

När det gäller skador som kan drabba eleven har utredningen föreslagit att samtliga elever med gymnasial lärlingsutbildning ska omfattas av förordningen SKOLFS (1991:47) om ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning, oavsett om de är att betrakta som anställda eller inte.

Utredningens utgångspunkt är att en elev som genomgår en gymnasial lärlingsutbildning ska ha samma skydd oavsett om eleven ingår en gymnasial lärlingsanställning eller inte. Därför föreslås som redogjorts för ovan att samma regler ska gälla vad gäller tex. arbetstider och försäkringsskydd.

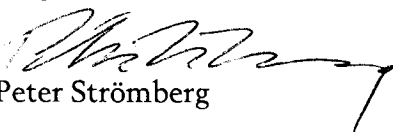
Mot bakgrund av ovanstående kan utredningens förslag om gymnasial lärlingsanställning inte anses strida mot ILO-konvention (nr 138).

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén beklagar att det varken i utredningen eller promemorian finns en genomgång av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Middelman, Kovar, Beckman, ersättarna Schmidt, Jonsson och Engblom. Närvarande har varit ersättarna Eriksson, Frank och Roström, adjungerade Eng Sjölund samt sekreteraren Hågbäck och undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Linda Hiljemark